A3 PREPOSITIOT

A ARAMEA, https://www.gen.fi/a.html
A3 NOMINIT JA PARTIKKELIT, https://www.gen.fi/a3.html
A3 Prepositiot
https://www.gen.fi/a3-prepositiot.html

SISÄLLYSLUETTELO

1. Kahdenlaisia prepositioita eli etusanoja
1.1 Yhteen kirjoitettavat etuliiteprepositiot
2. Yhteen kirjoitettavien prepositioiden vokalisointi
2.1 Normaali vokalisointi: shva
2.2 Shvan edellä: chirik
2.3 Sieppausvokaalin edessä vastaava täysvokaali
2.4 Je-alkuisen edellä chirik–jod
2.5 Chataf segolin sulautuminen
3. Le-prepositio
3.1 Objektin merkki
3.2 Genetiivirakenteen kiertoilmaisu
3.3 Le-prepositio infinitiivin etuliitteenä
4. Min-prepositio
4.1 Preposition muoto
4.2 Min-prepositio osoittamassa vertailua
4.3 Min-prepositio osoittamassa partitiivisuutta, "osa jostakin"
5. Muita irrallisia eli itsenäisiä prepositioita
5.1 Ad, saakka, asti, kunnes
5.2 Al, päälle, vastaan
5.3 Im, kanssa
5.4 Kodam, edessä, ennen
5.5 Tchot, alla

Miles V. van Pelt: Basics of Biblical Aramaic. Zondervan 2011

7.5 KAHDENLAISIA PREPOSITIOITA ELI ETUSANOJA

Arameassa samalla tavoin kuin hepreassakin on kahdenlaisia prepositioita eli etusanoja: yksikirjaimisia seuraavan sanan kanssa yhteen kirjoitettavia sekä irrallisia kaksi- tai useampikirjaimisia.

– 1. Yhteen seuraavaan sanan kanssa kirjoitettavat yksikirjaimiset prepositiot eli etuliiteprepositiot (samat kuin hepreassa) (inseparable prepositions, prefixed prepositions):

בְּ-, כְּ-, לְ- [(מִן >) מִ- / מֵ-]

– 2. Kaksi tai useampikirjaimiset irralliset eli itsenäiset prepositiot (independent prepositions), esim.

מִן, עַד, עַל, עִם, קֶדֶם, תְּחוֹת

1.1 YHTEEN KIRJOITETTAVAT ETULIITEPREPOSITIOT

בְּ- prep. (230x, A9082) ilmaisee jossakin olemista, jonakin aikana tapahtumista tai jonkun avulla tai välityksellä tekemistä: -ssa, -ssä, johonkin, aikana, avulla, välityksellä, in, through, by means of, with, from

BH בְּ- prep. (15.731x, H0829, sama merkitys)

כְּ- prep. (39x, A9302) niin kuin, noin, suunnilleen, niin pian kun, like, as, corresponding to, about

BH כְּ- prep. (3.091x, H3319, sama merkitys)

לְ- prep. (362x, A9330) ilmaisee suuntaa, päämäärää, tarkoitusta tai objektia, to, for, as, near; marks object

BH לְ- prep. (20.421x, H3599, pääosin sama merkitys)

2. YHTEEN KIRJOITETTAVIEN PREPOSITIOIDEN VOKALISOINTI

2.1 NORMAALI VOKALISOINTI: SHVA

לְמַלְכָּא
לְדָנִיֵּאל
בְּחָכְמָה

(Dan. 2:30a1α)

וַאֲנָה לָא בְּחָכְמָה

כְּעוּר
(Dan. 2:35a1β)

וַהֲווֹ כְּעוּר מִן אִדְּרֵי־קַיִט

2.2 SHVAN EDELLÄ: CHIRIK

לְנְבוּכַדְנֶצַּר
לְתְרַע
בְּשְׁמַיָּא
כְּתְלַג

2.3 SIEPPAUSVOKAALIN EDESSÄ VASTAAVA TÄYSVOKAALI

לֶאֱלָהּ
לַחֲנֻכַּת
בַּחֲסַף
כַּעֲמַר

2.4 JE- (יְ) ALKUISEN EDELLÄ CHIRIK–JOD

לִיקָר
לִירוּשְׁלֶם
בִּיד֗ין

בִּיהוּד

2.5 CHATAF SEGOLIN SULAUTUMINEN

לֵאלָהָא
בֵּאלָהּ
בֵּאדַיִן

3. LE-PREPOSITIO

3.1 OBJEKTIN MERKKI

Hepreassa tekemisen kohteen eli objektin merkkinä (nota accusativi) käytetään partikkelia אֵת (אֶת־). Arameassa vastaava partikkeli on etuliite יָת־, mutta sitä käytetään Raamatun arameassa vain kerran.

(Dan. 3:12a[1])

אִיתַי גֻּבְרִין יְהוּדָאִין דִּי מַנִּיתָ יָתְהוֹן
עַל עֲבִידַת־מְדִינַת־בָּבֶל

Sen sijaan käytetään le-prepositiota osoittamaan tekemisen kohdetta.

(Dan. 2:14b)

דִּי נְפַק לְקַטָּלָה לְחַכִּימֵי־בָבֶל

(Dan. 2:19b)

אֱדַיִן דָּנִיֵּאל בָּרַךְ לֵאֱלָהּ־שְׁמַיָּא

(Dan. 3:10b)

יִפֹּל וְיִסְגֻּד לְצֶלֶם־דַּהֲבָא

3.2 GENETIIVIRAKENTEEN KIERTOILMAISU

Samoin kuin hepreassa, genetiivi- eli omistusrakenne on joko kokonaan määrätty tai kokonaan epämääräinen: (sen) kuninkaan (tietty) poika tai (jonkun) kuninkaan (joku) poika. Omistajan määräytyneisyys kertoo myös omistettavan määräytyneisyyden.

בַּר־מַלְכָּא
בַּר־מֶ֫לֶךְ

Joskus on tarpeen ilmaista omistettavuus niin, että omistettava jää epämääräiseksi: (sen) kuninkaan (joku) poika. Samoin kuin hepreassa, tämä voidaan ilmaista kiertoilmaisulla (circumlocution), jossa käytetään apuna le-prepositiota.

בַּר לְמַלְכָּא
מִלָּה לְנָבִיָּא
מֶ֫לֶךְ לְיִשְׂרָאֵל

(Dan. 4:24b)

הַן תְּהֲוֵא אַרְכָּה לְשַׁלְוְתָּךְ

3.3 LE-PREPOSITIO INFINITIIVIN ETULIITTEENÄ

Heprean tavoin le-prepositiota käytetään nominien lisäksi myös infinitiivin etuliitteenä.

(Dan. 2:14b)

דִּי נְפַק לְקַטָּלָה לְחַכִּימֵי־בָבֶל

4. MIN-PREPOSITIO

מִן prep. (125x, A9374) -sta, -lta, lähtien, from, out of, since (temporal)

4.1 PREPOSITION MUOTO

Raamatun hepreassa min-preposition loppu-nun useimmiten (ja nykyhepreassa aina) assimiloituu eli yhdistyy seuraavaan kirjaimeen aiheuttaen sen kahdennuksen. Jos kirjain ei voi kahdentua (kurkkuäänteet tai resh), niin silloin tapahtuu sijaispidennys: chirik-vokaali (i) muuttuu tsere-vokaaliksi (e). Arameassa sen sijaan min-prepositio esiintyy useammin irrallisessa eli itsenäisessä perusmuodossa min, ilman assimilaatiota.

perusmuoto מִן (71x)

(Dan. 2:8a[2])

מִן יַצִּיב יָדַע אֲנָה

(Esra 6:14b)

וּבְנוֹ וְשַׁכְלֻלוּ מִן טַעַם־אֱלָהּ־יִשְׂרָאֵל
וּמִטְעֵם־כֹּורֶשׁ

assimiloitunut muoto מִ־ (24x) tai מֵ־ (1x)

(Esra 6:14b)

וּבְנוֹ וְשַׁכְלֻלוּ מִן טַעַם־אֱלָהּ־יִשְׂרָאֵל
וּמִטְעֵם־כֹּורֶשׁ

(Jer. 10:11b)

יֵאבֵדוּ מֵאַרְעָא וּמִן תְּחוֹת שְׁמַיָּא אִלֵּה

pitempi suffiksivartalo מִנִּ־ (29x)

Min-preposition suffikoiduissa muodoissa käytetään laajennettua vartaloa minn-, jonka jälkeen tulee tarvittaessa sidevokaaliksi kamats, tsere, patach tai shva.

מִנִּי

מִנָּךְ

מִנֵּה

מִנַּה

מִנְּהוֹן

מִנְּהֵן

4.2 MIN-PREPOSITIO OSOITTAMASSA VERTAILUA

Samoin kuin hepreassa min-prepositiota voidaan käyttää osoittamaan vertailua eli komparaatiota.

(Dan. 7:20b[2])

וְחֶזְוַה רַב מִן־חַבְרָתַה

4.3 MIN-PREPOSITIO OSOITTAMASSA PARTITIIVISUUTTA, "OSA JOSTAKIN"

Min-prepositiolla voidaan ilmaista myös partitiivisuutta, "osa jostakin".
[Tämäkin käyttö on tuttu myös hepreasta, esim. hepr. Dan. 1:3:

לְהָבִיא מִבְּנֵי־יִשְׂרָאֵל]

(Dan. 6:3a[2] [KR1933 Dan. 6:2])

דִּי דָנִיֵּאל חַד מִנְּהוֹן

(Dan. 6:14a[1β] [KR 1933 Dan. 6:13];
huomaa di-partikkelin kolme eri merkitystä)

דִּי דָנִיֵּאל דִּי מִן בְּנֵי־גָלוּתָא דִּי יְהוּד

5. MUITA IRRALLISIA ELI ITSENÄISIÄ PREPOSITIOITA

5.1 AD, SAAKKA, ASTI, KUNNES

עַד prep., konj. (35x, A9460) saakka, asti, luo, aikana, kunnes,
up to, even to, until, during, within

BH עַד prep. (1.269x, H5431, sama merkitys)

(Dan. 6:27b[2] [KR 1933 Dan. 6:26])

וּמַלְכוּתֵהּ דִּי לָא תִתְחַבַּל וְשָׁלְטָנֵהּ עַד סוֹפָא

Ad-prepositiota seuraa usein (12x) di-partikkeli, jota on käännöksessä vaikea tuoda esiin erillisenä sanana. Di-partikkelin muodollinen merkitys voi olla esim.
"joka", ts. "asti johon"
"että", ts. "asti että".

(Dan. 2:9a[2])

עַד דִּי עִדָּנָא יִשְׁתַּנֵּא

5.2 AL, PÄÄLLE, VASTAAN

עַל prep. (103x, A9475) -lla, päälle, päällä, ympäri, vastaan, kohtaan, luo, yli, yläpuolella, liittyen, koskien, upon, about, over, above

BH עַל prep. (5.772x, H5650, sama merkitys)

(Dan. 2:48a[2-3])

וְהַשְׁלְטֵהּ עַל כָּל־מְדִינַת־בָּבֶל

Al-prepositiota voi seurata demonstratiivipronomini דְּנָה "tämä". Sanaliiton merkitys voi olla silloin esim. "sen tähden" tai "tästä johtuen", concerning this, about this.

(Esra 4:15b)

עַל דְּנָה קִרְיָתָא דָךְ הֲחָרְבַת

5.3 IM, KANSSA

עִם prep. (22x, A9487) kanssa, yhdessä, luona, -lle, -lla, with, together with

BH עִם prep. (1.091x, H5693, sama merkitys)

(Dan. 2:18b[2])

עִם שְׁאָר־חַכִּימֵי־בָבֶל

(Dan. 4:31b)

דִּי שָׁלְטָנֵהּ שָׁלְטָן עָלַם וּמַלְכוּתֵהּ עִם דָּר וְדָר

5.4 KODAM, EDESSÄ, ENNEN

קֳדָם prep. (42x, A9548) edessä, ennen, before, in front of, in the presence of

BH קֶדֶם mask., adv. (61x, H6643) etupuoli, itä, edessä, ennen

קָדִימָה adv. lokatiivi BH itään päin, NH eteenpäin

(Dan. 2:27a)

עָנֵה דָנִיֵּאל קֳדָם מַלְכָּא וְאָמַר

5.5 TCHOT, ALLA

תְּחוֹת prep. (5x, A9675) alla, under

BH תַּחַת prep., adv. (506x, H8117, sama merkitys)

(Jer. 10:11b)

יֵאבַדוּ מֵאַרְעָא וּמִן תְּחוֹת שְׁמַיָּא אִלֵּה